

הקמת רשת מוקדי צפרות ארצית

הצעה להחלטה

מחליטים :

1. לתכנן ולהקים 4 מרכזי צפרות חדשים ולשדרג 3 מרכזי צפרות קיימים כחלק מרשת מוקדי צפרות ארצית, במסגרת תכנית חומש בשנים 2012-2016 ובהתאם לתוכנית "הקמת רשת ארצית של מרכזי הצפרות: שלב ראשון- חמישה מוקדי צפרות בנגב ובגליל לקידום התיירות, החינוך והמורשת, הסביבה, המחקר, הביטחון, החקלאות ושיתוף הפעולה האזורי" מחודש סבת תשע"א, דצמבר 2010, (להלן- "התכנית") אשר הוגשה ע"י אוניברסיטת תל אביב- המחלקה לזואולוגיה, המרכז הבינלאומי לחקר נדידת הציפורים בלטרון והחברה להגנת הטבע- מרכז הצפרות הישראלי, דלקמן:

חמשת מוקדי הצפרות :

- שדה בוקר- **מרכז חדש**
 - עין גדי- **מרכז חדש**
 - אילת- שדרוג המרכז הקיים והקמת שתי שלוחות חדשות : לוטן וחצבה
 - כפר רופין- **שדרוג מרכז קיים**
 - מעגן מיכאל- **שדרוג מרכז קיים**
2. א. להקים צוות היגוי בראשות מנכ"ל משרד התיירות ובהשתתפות נציגי משרד ראש הממשלה (תכנית מורשת), המשרד לפיתוח הנגב והגליל, המשרד לשיתוף פעולה אזורי, משרד המדע והטכנולוגיה, משרד החינוך, משרד החקלאות ופיתוח הכפר, החברה להגנת הטבע, אוניברסיטת תל אביב, רשות הטבע והגנים, קרן קיימת לישראל, רשויות הניקוז והרשויות המקומיות שבתחומן נמצאים מרכזי הצפרות החדשים והמשודרגים, כמפורט בסעיף 1, (להלן- "צוות ההיגוי").
- ב. תפקידו של צוות ההיגוי יהיה לפעול ליישום התכנית ולמעקב אחר ביצוע החלטה זו.
3. להטיל על משרד התיירות את האחריות על ביצוע התכנית באמצעות החברה הממשלתית לתיירות בע"מ (להלן – החמ"ת). ההתקשרות עם החמ"ת תתבצע בהתאם לתקנות חובת המכרזים, התשנ"ג-1993.

4. החברה להגנת הטבע תקים מאגר מידע ממוחשב בתחום הצפרות לצרכי ניטור שיכלול מידע נלווה בנושא חינוך ותיירות. מאגר המידע יהיה נגיש באמצעות מערכת מרכזית מנוסה קיימת ובגיבוי אקדמי של אוניברסיטת תל אביב.

5. לצורך ביצוע התכנית יוקצה סכום של 37.2 מלש"ח בין השנים 2012-2016 בחלוקה בין משרדי הממשלה וגורמים אחרים כדלקמן:

גוף	סכום בש"ח לחמש שנים
א. איגום תקציב לתשתיות	
משרד התיירות	9,000,000
המשרד לפיתוח הנגב והגליל	1,400,000
משרד לשיתוף פעולה אזורי	2,600,000
משרד החקלאות ופיתוח הכפר (תכנית פיתוח הכפר)	2,500,000
משרד החינוך	1,500,000
משרד ראש הממשלה- תכנית מורשת	2,500,000
משרד האוצר	5,000,000
גורמים שאינם משרדי ממשלה	
קרן קיימת לישראל	6,450,000
מועצות אזוריות ורשויות ניקוז	1,000,000
ב. איגום תקציבים לשיווק , ניהול, מחקר ופורטל אינטרנט	
החברה להגנת הטבע	1,000,000
משרד התיירות	3,000,000
משרד ראש הממשלה - תכנית מורשת	500,000
משרד המדע והטכנולוגיה (תשתיות מחקר, מגוון ביולוגי וחלל)	750,000
סה"כ	37,200,000

6. העברת התקציבים תהיה בתחילת כל שנת תקציב כאמור בסעיף 5 לעיל באופן הבא:

המשרד לשיתוף פעולה אזורי, המשרד לפיתוח הנגב והגליל, משרד החינוך, משרד האוצר ומשרד ראש הממשלה יעבירו את חלקם בתקציב למשרד התיירות.

בנוסף, משרד ראש הממשלה יקצה 0.5 מיליון ₪ להקמת פורטל אינטרנט. יתרת התקציב החלה על משרד ראש הממשלה (2.5 מ' ₪) תועבר למשרד התיירות.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר יעביר את התמיכה במרכזי הצפרות בישובים הכפריים במסגרת נוהל תמיכה לעוגנים לפיתוח המרחב הכפרי, שהמשרד מפרסם מדי שנה, ובהתאם לכללים הקבועים בנוהל זה.

7. בתום כל שנה ידווח משרד התיירות לממשלה על ההתקדמות ביישום התכנית.

8. תנאי לביצוע התכנית בכל אחד ממרכזי הצפרות כמפורט בסעיף 1 לעיל יהיה חתימת הסכם תפעול ותחזוקה בין החמ"ת לגורם האחראי כמפורט להלן:

כפר רופין - קיבוץ כפר רופין

מעגן מיכאל - החברה להגנת הטבע וקיבוץ מעגן מיכאל

שדה בוקר - רשות הטבע והגנים, החברה להגנת הטבע ומוא"ז רמת נגב

עין גדי - החברה להגנת הטבע ומוא"ז תמר

לוטן - קיבוץ לוטן

חצבה - החברה להגנת הטבע ומוא"ז ערבה תיכונה

אילת - החברה הכלכלית של עיריית אילת

9. כל התקשרות והעברה תקציבית לביצוע החלטה זו, ממשרדי הממשלה לגורמים חוץ ממשלתיים, תתבצע בהתאם לחוק חובת המכרזים התשנ"ב - 1992 ותקנותיו ועל פי כל דין.

דברי הסבר

רקע כללי

1. מדינת ישראל התברכה ביתרונות רבים בתחום הצפרות ותיירות הציפורים. מיקומה של מדינת ישראל במפגש שלוש יבשות מהווה נתיב הנדידה המרכזי של כ- 500 מיליון ציפורים הנודדות בסתיו מאירופה ומערב אסיה לאפריקה וחזרה באביב.
2. בתי הגידול המגוונים בישראל: מהמדבר עד למרומי החרמון, מושכים אליהם מגוון ביולוגי של כ- 540 מינים של ציפורים שגם היא תופעה ייחודית למדינה כה קטנה.
3. השילוב של כמות אדירה של ציפורים במגוון מינים ובתי גידול לצד נגישות נוחה, תשתית תיירות מצוינת ומזג אויר נוח מעניקים למדינת ישראל פוטנציאל רב לפתח מרכזי צפרות בעיקר בפריפריה בדגש על הצגת המגוון הביולוגי, שימור הסביבה והחינוך וכן ליצירת פלח שוק תיירותי נוסף המתמחה בתיירות צפרות שיעשיר את המוצר התיירותי של ישראל גם בקרב התיירות הנכנסת הכללית ותיירות הפנים.
4. מסקרים ומחקרים עולה, כי בעולם יש כ- 100 מיליון צפרים אשר נוסעים ברחבי העולם כדי לצפות בציפורים. בעבורם, מדינת ישראל יכולה להיות "גן עדן" של תצפיות על ציפורים במגוון מינים ייחודי.
5. קידום נושא הצפרות במסגרת התכנית להקמת רשת מוקדי צפרות ארצית, יאפשר להשיג את היעד להבאת כ- 100 אלף צפרים מקצועיים וחובבים בשנה לישראל.
6. נושא שימור הציפורים הוא חלק משמירת המגוון הביולוגי, שתכנית העצמת תשתיות מורשת לאומית נועדה לפעול למענה על פי החלטת ממשלה מספר 1412 מיום 21.2.10 (תכנית העבודה של תוכנית מורשת), אשר אושרה בהחלטת ממשלה מס' 2954 מיום 9.3.11, כוללת מיזם בנושא צפרות). לצפרות ערך חינוכי גבוה בחיבור תלמידי מערכת החינוך והציבור הרחב למדינתם, בדגש על סיורים בשטח ובסביבה הקרובה, ובקידום החינוך המדעי - טכנולוגי.
7. לנושא הצפרות משמעות גבוהה גם בפתרון קונפליקטים עם הטיסה הצבאית והאזרחית, קידום חקלאות ידידותית לסביבה, קידום מחקרים סביבתיים בחזית הטכנולוגיה (משדרי לוויין, מכ"מים וכד'), שימור הטבע והסביבה,

וקידום שיתוף פעולה הן עם ירדן והפלסטינאים שנעשה בהצלחה רבה, והן שיתוף פעולה עם מדינות העולם המערבי ויהדות התפוצות. אשר לכך, מלבד משרד התיירות, חברו למיזם: המשרד לשיתוף פעולה אזורי והמשרד לפיתוח הנגב והגליל, משרד החינוך, משרד ראש הממשלה (תכנית מורשת), משרד המדע והטכנולוגיה, משרד החקלאות ופיתוח הכפר, משרד האוצר, קק"ל, החברה להגנת הטבע, אוניברסיטת תל אביב, רשויות ניקוז ורשויות מקומיות.

8. החלטת הממשלה תאפשר יצירת תנאים למימוש הפוטנציאל להפיכת מדינת ישראל ליעד תיירות צפרות וגיוון המוצר התיירותי לתיירות הנכנסת ולתיירות הפנים, תוך העצמת נושא המורשת על היבטיה הרב-תחומיים.

היבטים ביצועיים

שלב ראשון הקמת ושדרוג חמישה מוקדי צפרות:

יוקצה תקציב לשנים 2012-2016 בסך של 37.2 מלש"ח לפיתוח תשתיות, לשיווק, למחקר, לניהול ולפיתוח פורטל אינטרנט. מתוכם 28.75 מלש"ח בחלוקה בין משרדי הממשלה השונים וסך של 8.45 מלש"ח מגופים נוספים.

אשר לסכום ההשתתפות בתכנית של משרד ראש הממשלה, יצוין כי בהחלטת ממשלה מס' 2954 מיום 9.3.11 הוחלט לאמץ את החלטת ועדת ההיגוי של תכנית מורשת ולכלול בתכנית העבודה של תכנית מורשת מיזם של הקמת מערך נייטר והנגשתו לאינטרנט ופיתוח אתר הצפרות באזור מעגן מיכאל, בסכום של 1.5 מלש"ח. בהחלטה האמורה נקבע כי ככל שיידרשו התאמות תקציביות של הסכומים המשווערים הנקובים באותה החלטה, הן תאושרנה על ידי ועדת ההיגוי של תכנית מורשת. לפיכך, הקצאת יתרת הסכום, העולה על 1.5 מלש"ח לטובת הרחבת המיזם, טעונה אישור של ועדת ההיגוי של תוכנית מורשת.

לשם ביצוע התכנית יתקיימו שיתופי פעולה עם רשויות סטטוטוריות, חברות ממשלתיות וגופים חוץ ממשלתיים נוספים.

השפעות אפשריות להחלטה (כלכלה, חברה, סביבה וממשל)

תיירות - העשרת המוצר התיירותי של ישראל בקרב התיירות הנכנסת הכללית ותיירות הפנים, תוך מתן עדיפות לפיתוח מרכזים בנגב ובגליל כנדבך להרחבת התשתית התיירותית - כלכלית.

חינוך ומורשת - העצמת הפעילות בנושא הצפרות במערכת החינוך הפורמלית והא-פורמלית כחלק מהמורשת הייחודית של הצפרות בישראל, פיתוח חקר ויציאת תלמידים לשטח.

סביבה - קידום נושא שימור המגוון הביולוגי והגנת הציפורים ובתי גידולן.

מחקר ומדע - פיתוח תשתית מדעית בנושא הצפרות על היבטיה הרב תחומיים, הבסיסיים והיישומיים, פיתוח קשרי מדע עם מדינות הקינן, הנדידה והחריפה.

חקלאות ופיתוח הכפר - פיתוח תיירות כפרית משלימה לחקלאות, פיתוח חקלאות ידידותית לסביבה והקטנת קונפליקטים בין חיות הבר והחקלאות.

שיתוף פעולה אזורי ובינלאומי - העמקת שיתוף הפעולה עם ירדן והרשות הפלסטינית בפעילויות בנושא חקלאות, חינוך ומדע יחד עם מדענים מרחבי העולם.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

ההצעה הינה על דעת המשרדים הבאים: המשרד לשיתוף פעולה אזורי, משרד החקלאות ופיתוח הכפר, משרד החינוך, משרד המדע והטכנולוגיה, משרד ראש הממשלה, משרד האוצר.

חלופות להצעת ההחלטה

לא רלוונטי.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטה מס' 1412 מיום 21.2.2010 - העצמת מורשת לאומית- תכנית מורשת.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת חוות דעתו של היועץ המשפטי של המשרד.

מוגש על ידי שר התיירות
ועל ידי השר לפיתוח הנגב והגליל

ה' בניסן התשע"ב
28 במרץ 2012

משרד התיירות

תאריך: 28.3.2012

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה: הקמת רשת מוקדי צפרות ארצית

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

ישראל נמצאת במפגש של 3 יבשות המהווה נתיב נדידה של כ-500 מיליון ציפורים.

בשל שילובם של גורמים ותנאים מיוחדים מדינת ישראל מהווה פוטנציאל רב לפיתוח מרכזי צפרות וליצירת פלח תיירותי נוסף המתמחה בתיירות צפרות. קידום הצפרות בישראל יאפשר הבאתם לישראל של כ-100 אלף צפרים, מקצועיים וחובבים, בשנה.

לצפרות משמעות רבה גם בפתרון קונפליקטים עם הטיסה הצבאית והאזרחית, וכן להעצמת נושא המורשת.

להשגת יעדים אלה מוצע לפעול לביצוע ויישום פעולות שבתכנית כמפורט בהצעה.

עיקריה של התכנית הם: תכנון והקמת 4 מרכזי צפרות חדשים ושדרוג 3 מרכזי צפרות קיימים, בחמישה מוקדי צפרות, פיתוח פורטל אינטרנט שיכלול מידע ממוחשב בתחום הצפרות, תמיכה במרכזי הצפרות ומתן מלגות לחוקרים בתחום.

תפעול ותחזוקה של מרכזי הצפרות יבוצעו ע"י הגורמים האחראיים כמפורט בהצעה.

כמוצע בהצעת ההחלטה, לצורך יישום התכנית ומעקב אחר ביצועה של ההחלטה על מרכיביה השונים ע"י המשרדים האחראיים, ובהתאמה, יוקם צוות היגוי בראשות מנכ"ל משרד התיירות, בהשתתפות נציגי משרדי הממשלה הנוגעים לעניין וגורמים נוספים. בסוף כל שנה ידווח משרד התיירות לממשלה על ההתקדמות ביישום התכנית.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

1. כמוצע בהצעה תוטל על משרד התיירות האחריות על ביצוע התכנית באמצעות החברה הממשלתית לתיירות (החמ"ת). החמ"ת הינה זרוע ביצועית של משרד התיירות ובעיקר לביצוע פיתוח תשתיות תיירותיות. ההתקשרות עם החמ"ת תתבצע בהתאם לתקנות חובת המכרזים, התשנ"ג-1993.

משרד התיירות

2. כל התקשרות והעברה תקציבית ממשרדי הממשלה לגורמי חוץ ממשלתיים, תתבצע בהתאם לחוק חובת המכרזים, התשנ"ב-1992 ותקנותיו, ועל פי כל דין, ובכלל זה נוהלי תמיכות, לפי העניין.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

הצעת ההחלטה הופצה ליועצים המשפטיים של המשרדים הרלוונטיים.

הערותיהם של היועצים המשפטיים הוטמעו בנוסח הצעת ההחלטה, אשר אושרה על ידם.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

חוות הדעת הינה על דעת היועץ המשפטי של המשרד לפיתוח הנגב והגליל.

אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

חתימה

היועץ המשפטי- משרד התיירות

תפקיד

עובד קדמי

שם